

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
Egy hóra 200 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PLAC-UTCA 49.

Wekerle holnap benyújtja a lemondását

Nagy vihar volt a házban, mert Debrecenben
Gotterhaltéval fogadták a királyt

Egy fellázadt horvát ezred elfoglalta Fiumét

Budapest, október 23.

A képviselőház mai ülésének végén Wekerle Sándor miniszterelnök bejelentette, hogy holnap betérjeszti lemondását a király elé.

A kormányelnök elhatározását izgalmas események érlelték meg. Az indemnitás vitája közben nagy vihart idézett elő az a hír, hogy Debrecenben a Gotterhalté-val fogadták a katonazenekar a királyi párt. A felkorbácsoló szenvedélyeket sikerült lecsendesítenie az elnöknek azzal a kijelentéssel, — melyhez a kormány előzetesen hozzájárult — hogy állami függetlenségünk beköszöntésével ilyen tapintatlanság többé nem fordulhat elő s a gyászos emlékeket felújító osztrák himnusz a magyar király ünneplés közben nem fogják többé előadni. De alig csillapultak le a kedélyek, amikor egy megröbbentő esemény híre érkezett a Házbá: egy fellázadt horvát ezred elfoglalta Fiumét és erőszakos cselekményeket követett el a magyar kikötővárosban. Az egyre súlyosbodó helyzet megoldására a miniszterelnök a saját távozásával és olyan kormány alakításával véli megoldhatónak, amely az összes nemzeti erőket, még a parlamenten kívül álló erőket is egyesíteni képes.

A képviselőház rendkívül izgatott hangulatban lefolyt üléséről a következő részletes tudósítást közöljük:

Szász Károly elnök délelőtt 11 órakor nyitja meg az ülést.

Az elnöki előterjesztések után rátérnek az indemnitás tárgyalására.

A szászok hűségesek maradnak

Brandsch Rudolf (szász) kijelenti, hogy ő és népe hűséggel viseltetnek a magyar hazáért. — A hazai németiség nem összefüggő nyelvterületen lakik s már ezért is ki van zárva, hogy a hazai németiség az önrendelkezési jog alapján bármilyen formában önállóságra törekedjen. Kívánja, hogy népének adják meg a teljes jogot és erről megfelelő törvényt hozzanak.

Hozzák haza a magyar csapatokat!

Szilágyi Lajos kizárólag katonai kérdésekkel foglalkozik. Követeli, hogy színmagyar vidékekről való katonákat vigyenek a szerb frontra, mert oda csak magyar katonák válnak. Három határozati javaslatot terjeszt elő

a magyar pöttestek hazahozásáról, a magyar és osztrák tisztek kölcsönös áthelyezéséről és a törvényes rend és biztonság megőrzéséről.

A románok sem akarnak elszakadni

Mihályi Péter (román) a magyarországi románok helyzetéről beszél. A románok a független magyar nemzet tagjai kívánnak lenni a jövőben, bár vannak sérelmek, amelyek félreértésekből származnak.

Polónyi Dezső szerint ez a háború sohasem volt a mi háborunk, hanem az angolszász és germániai versengése volt a világalomért. Pártja már a háború előtt hirdette a német szövetség természetellenes voltát, de amikor bekövetkezett a kényszerhelyzet, uszni kellett az árral.

Apponyi Wilson jegyzékéről

A délutáni ülésen Apponyi Albert gróf elősorsban a munkapárt és a 48-as alkotmány-párt fuziójával foglalkozik és a legszélesebb jogkiterjesztést sürgető Ezután a jelen helyzet legsürgősebb feladatáról beszél. Wilson minket a cseh-tót hadviselő féllel való meg egyezésre tasít, amit szülő csak formulának tekint. Csehország az egy realitás, de nem az a cseh-tót fantazmagória. Wilson ellenében jönné önmagával, ha a mi hazaias töt-jainkat akarjuk ellenére Csehországnak ajándékozni. Sürgős feladataink között első helyre teszi déli és délkeleti határunk védelmét is. Nem elég beszélni, hanem cselekedni is kell, még pedig úgy, hogy a védelem vezetése olyanok kezébe kerüljön, akik velünk egyet értenek. Ennek kivitele megfelelő parlamenti ellenőrzés alá kell hogy kerüljön.

A Gotterhalte a királyi pár debreceni fogadásán

Balla Aladár következett, aki ezeket mondotta: Ez nem Magyarország, hanem Ausztria háborúja.

Meskó Zoltán stentori hangon közbekiáltott:

— Debrecenben a király bevonulásakor Sztérenyi és Windischgraetz jelenlétében a Gotterhaltét játszották!

Erre olyan vihar tört ki, amelyre még az utóbbi mozgalmas időben is alig volt példa. A baloldalon a képviselők felugrálnak és kiabálnak:

— Disznóság! Gyalázat!

A képviselők a padokat verik. — Juhász-Nagy Sándor, Meskó Zoltán, Batthyány Tivadar, Hock János torkuk szakadtából kiabálnak.

— Mikor a király a nemzet szeretetét akarja megnyerni, akkor ívatják a Gotterhaltét!

A jobboldal némán ül, míg a baloldal mind viharosabban követeli, hogy az elnök bélyegezze meg a debreceni eljárást.

Szász Károly elnök kéri, hogy e nehéz időkben a képviselők őrizzék meg higgadtságukat.

Ez azonban csak olaj volt a tüzre. — A képviselők egy gomolygában tódulnak a közpépre. Fenyegető öklök emelkednek az elnök felé és kiabálnak:

— Addig nem tárgyalunk, amíg elégtételt nem ad!

Juhász-Nagy Sándor: Hol van ilyenkor a miniszterelnök?

Hock János: Hol van az új császári lakái? Meg kell bélyegezni!

A zaj mindegyre nő, úgy, hogy az elnök felüggesszi az ülést.

A felháborodás a szünet alatt is tovább tart. A baloldal egyre zugja:

— A kormány a felelős! Mondjon le az egész kormány!

Végre az elnök újra megayitja az ülést és az egész Ház percekegig tartó zugó éljenzése és tapsai között a következő kijelentést teszi:

— Az imént Balla képviselő ur beszéde alatt bizonyos nyugtalanságot váltott ki egy délutáni megjelent újság híre, hogy Debrecenben ő felsége megjelenése alkalmából a katonazenekar a Gotterhaltét játszotta.

Felkiáltások a baloldalon: Fű!

Az elnök: Magam is tudatában ezen eset fontosságának, haladéktalanul érintkezésbe léptem a kormánnyal és tudomására hozom a Háznak, hogy Debrecenből érkezett hivatalos jelentés szerint ő felsége megjelenésekor csakis a magyar himnusz játszották. Abban az esetben azonban, ha a hír csakugyan igaz volna és valamelyik katonai intéző részéről elkövetetett volna Debrecenben az a tapintatlanság, (Élénk helyeslés és taps minden oldalán.) hogy a mai viszonyok között...

Felkiáltások a baloldalon: A honvédelmi miniszter felelős! Lemondani!

Az elnök (folytatja): ... Ha mégis elkövetetett volna az a tapintatlanság, hogy a magyar királyt a Gotterhaltéval fogadták a mai viszonyok és körülmények között, akkor az valóban olyan nagyfokú figyelmen kívül hagyás, mely a magyar képviselőház elnöki székéről megbélyegzendő. (Hosszantartó, meg-megújuló éljenzés és taps a Ház minden oldalán. Kiáltások: Éljen az elnök!)

Szász Károly elnök folytatja: Olyan időkkel élünk, a viszonyok olyan fordulatokat vetnek, hogy amikor a magyar kormány a perzonális unió alapján törvényjavaslatot készül benyújtani, akkor — amennyiben létezett és érvényesült is Magyarországon régi katonai rendeletek alapján ilyen gyakorlat, hogy egyes alkalmakkor a király megjelenése alkalmával a Gotterhaltét játszották, ez a rend-

URANIA

Ma, csütörtökön
október 24.

Debutál-járódnét

**Az éles
töltény**

háromgyi detektív-történet
4 részben.

Főszereplő:
ROFFLOER.

Bemutatók 5-10, 7-ig és
9-10, 11-ig.

APOLLO

Ma, csütörtökön
október 24.

Fern Andra

főszereplésével

Lelek alkonya

dramma 5 felvonásban.

Lucrecia halála

színes kép.

A csiga

természeti felvétel.

Bemutatók 5-10, 7-ig és
9-10, 11-ig.

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

ERŐS

nevében a következő szavakban fejezte ki hódolatát:

*Császári és apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!
Legkegyelmesebb Asszonyunk!*

A most innepet üllő Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegye törvényhatóságainak küldöttsége mellett megjelentek Felségtek előtt a vármegyénkkel határos Békés, Bihar, Borsod, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs és Szatmár vármegyéknek, továbbá Miskolc, Nagyvárád és Szatmárnémeti törvényhatósági joggal felruházott városoknak küldöttségei; megjelent tehát északkeleti Magyarország egy nagy részének képvisellete, hogy ezen törvényhatóságok közönségének, lakosságának alattvalói legmélyebb hódolatát, szeretetét, tántoríthatatlan hűségét és ragaszkodását Felségtek előtt kifejezésre juttassa.

A magyarnak veleszületett őszinteségével s nyíltságával tárja fel szívén ezen országrész Felségtek előtt s e feltárt szívben ott láthatók a hazaszeretet s a királyhűség, mely a magyart mindig jellemezte, a hazáért és a királyért való áldozatkészség, melyet Felségtek ismerhet a legjobban!

Felségednek legvitézebb katonáit mindig ez országrész szolgáltatta s szolgáltattja s a véres küzdelmekben, amelyeket a reánk kényszerített háboruban folytattunk, talán épen ezen országrész vette ki részét a legnagyobb mértékben.

Súlyos, nagy áldozatokat hoztunk, felséges Urunk, de hazafias lelkesedéssel tettük ezt mindig, mert hazánk és Felséged trónjának biztonsága kívánta ezt tőlünk.

Felségedben a magyar nép, trónralépésétől kezdve a békére való törekvés legnagyobb apostolát látta s most, amikor úgy látjuk, hogy a várvárvárt béke közeledik felénk: ebben legnagyobb tényezőnek most is Felségedet tartja, mint aki népeinek vágyait, törekvéseit ismeri s boldogulásukat elősegíteni törekszik.

Ismerve Felségednek hű magyar népe iránt viseltető meleg szeretetét, a legteljesebb bizodalommal vagyunk eltelve az iránt, hogy amikor népeit ebből a vérfertegből, ebből a világegészből kivesszük: a magyar nemzetnek e nehéz időkben is legfényesebben beigazolt királyhűsége s hazaszeretete megjutalmazásaként elősegíti, teljességre viszi a magyarságnak több évszázados abbeli törekvését, hogy *a nemzeti élet teljességének birtokába jusson.*

Ezen vágyunknak s reményünknek kifejezést adva, Isten áldását kérjük Felséged felkent személyére, szeretett felséges Királyunkra, ő fenségére, a Trónörökösre, az uralkodóházra és imádtott magyar hazánkra!

A király ezeket válaszolta:

— Debrecen szabad királyi város, Békés, Bihar, Borsod, Hajdu, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs és Szatmár vármegyék, továbbá Miskolc, Nagyvárád és Szatmárnémeti törvényhatósági joggal felruházott városok hódolatát és törhetetlen hűségüknek kifejezését meleg köszönettel fogadjuk.

Öszinte örömmel jöttünk az alföldi magyarság e szépen fejlődő nagy jövőjű városába és ez alkalommal nem mulasztom el, hogy meg ne emlékezzem Magyarországot derék fiainak a reánk kényszerített háboruban tanúsított páratlanul vitéz magatartásáról és az itthonmaradt lakosság önfeláldozó munkájáról, a mellyel nemes bizonyítékát adták hazaszerettségüknek és királyhűségüknek.

Kérem önöket, mint az északkeleti Magyarország törvényhatóságainak előttem megjelent képviselőit, hogy vigyék el királyi üdvözlétemet vármegyéikbe, városaikba és tolmácsolják a törvényhatóságok közönsége előtt is őszinte köszönőmetet a magyar haza békés és jobb jövője érdekében hozott megmérhetetlen áldozatokért.

Adja Isten, hogy az elkövetkezendő béke Magyarország lakosságának boldogulását teljes mértékben elősegítse!

Az egyetem küldöttségének szónoka Kiss Géza dr. a következő beszédet mondta:

*Császári és apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!*

Egyetemünk legmélyebb hódolatát jelelvén, legyen szabad a tanári kar nevében tiszteletteljes kifejezését adnom alattvalói hálónknak azért, hogy Felségged egyetemünket a mai napon legmagasabb látogatásával kitüntetni és legkegyelmesebben felavatni méltóztatik.

Mélyen átérezzük, felséges Uram, a királyi kegy e megnyilvánulásának jelentőségét. Nagy feladat és súlyos felelősség nehezedik a vállaira azoknak, kiknek hivatása a tudomány művelése és előbbrevitele. Rögös utakon, alig leküzdhető akadályokon át kell sokszor haladnunk célunk felé. Épp ezért jelent a mi számunkra végtelenül becses, kimondhatatlanul hatékony erőforrást felséges Urunknak megfizető kegyes részvétele munkánk iránt.

Kérjük Felségedet, áraszsa a mi egyetemünkre ezennel is legkegyelmesebb jóindulatának bőséges áldását.

Mi pedig egy szívvel, egy lélekkel kiáltunk: *Éljen a király!*

A király válasza ez volt:

— A debreceni tudományegyetem tanári karának hódolatát élénk örömmel fogadjuk. Működésénél az új jöskölnak a magyar kultúra terén kifejtendő nagyszabású működésére Isten áldását kérjük, egyúttal jóindulatunkról biztosítjuk és kérjük, hogy a tamol ifjúságnak meleg királyi üdvözléteket tolmácsolják.

Igyártó Sándor dr. kir. ítéltáblai elnök a bíróságok és állami hivatalok nevében mondott hódoló beszédet:

*Császári és apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!
Felséges Királyné!*

A debreceni királyi bíróságok és ügyészségek, a királyi pénzügyigazgatóság és a többi itt működő állami hivatalok, valamint a debreceni ügyvédi és közjegyzői kamarák képviselőiben örömmel jelentünk meg Felségtek előtt, hogy hódolatunknak, hűségünknek és legmélyebb ragaszkodásunknak előszóval is kifejezést adunk.

Mi bírák, kik Felséged nevében teszünk igazságot és mindannyian, kik Felséged magas kormányának az állami feladatok megoldásában rendelkezésére állunk, a nehéz idők sulya alatt ugyan sok önmegtartózással, de türelemmel, törhetlen erővel és akaraterevel s a legteljesebb bizalommal jövőnk iránt, odaadó áldozatkészséggel teljesítjük Felségtek és hazánk iránti kötelességeinket.

Örköndük a jogrend fenntartása, a jogbiztonság megővése és a tulajdon szentségének megőrzése felett.

Mély hálával etelvé Felséged bölcs atyai gondoskodásaiért, alázatosan kérjük királyi Felségteket, hogy legmélyebb hódolatunkat legkegyelmesebben fogadni méltóztatassanak.

Mi egy szívvel-lélekkel kiáltunk: *Éljen a felséges királyi pár!*

A tisztelő küldöttségnek a király ezt felelte:

— Igaz meglepéssel és szíves köszönettel fogadjuk a debreceni állami tisztviselőket, valamint az ügyvédi és közjegyzői kamarák hódolatát. Az igazságszolgáltatás és az állami igazgatás összes szerveinél mindenkor tapasztalt buzgóság és kötelességtudás a világháború nehéz éveiben fokozott mértékben nyilvánult meg. Odaadó tevékenységüket teljes mértékben méltányolva, Magyarország jövője érdekében továbbra is számítunk eredményes működésükre.

A gazdák, kereskedők és iparosok nevében Kardos László a következő beszédet mondotta:

Felséges Urunk!

A debreceni gazda-, kereskedő- és iparos társadalom képviselőiben megjelentünk Felséged előtt, hogy hódolatunknak és szeretetteljes ragaszkodásunknak háláit mély érzelemmel kifejezést adjunk.

Ismerve Felségednek atyai gondoskodását, mellyel közzgazdaságunk minden ágazatát meleg oltalmába fogadta, eszedünk fel-

séges Királyunkhoz, hogy jószágtól telt akaratát a jövőbe is reánk árasztani és ezáltal hazánk gazdasági életének szilárdulását és továbbfejlesztését előmozdítani kegyeskedjék.

Éljen a király, a királyné és a trónörökös!

A király így felelt:

— A debreceni gazdák, kereskedők és iparosok egyesületeinek hódolatát és királyhűségük kifejezését igaz örömmel fogadjuk. Tolmácsolják kérem az egyesületek tagjainak a haza érdekében kifejtett kiváló tevékenységükért meleg köszönőmetet és azon óhajtsom, hogy valamint eddig, úgy ezennel is folytassák hazafias és eredményes munkálkodásukat.

Végül a királyné egyedül fogadta a Vörös Kereszt Egyesület és a többi jótékony és kulturális egyesület és intézmény küldöttségét, a melyet özv. Steinfeld Mihályné elnökne vezett. Az elnökne hódolateljes szavaira a királyné megleghangú szavakkal válaszolt és ezeket mondta:

— Hódolatukért fogadják igaz köszönőmetet, Adja Isten, hogy jótékony működésük tovább is sikerrel járjon.

A katolikus templomban

A küldöttségek fogadtatása után a királyi pár a Szent Anna-utcai római katolikus templomba ment, ahol Széchenyi Miklós gróf püspök és Lindénberger Antal dr. prépost fogadták a királyi párt és mondott imát és rövid misét tartott.

Az udvari ebéd

Délben fél egy órakor a Kaszinó termeiben udvari ebéd volt, amelyen az udvarhoz tartozókon kívül a meghívottak vettek részt.

Ebéd közben ifj. Magyar Imre és zenekara játszottak több magyar dalt, így a „Cserebogár, sárga cserebogár...”, a király kedvenc nótáit: „Vásárhelyi sétatéren Béla cigány muzsikál” kezdetű dalt, végül a híres csárdást: „Vékony deszka kerítés”. Játék közben a királyi érdeklődött, hogy ki játszik. Miután jelentették, hogy a fiatal Magyar Imre, pár perc múlva Hunyady József gróf egy briliáns nyakkendőttel vitt ki a király megbízásából a fiatal művész primásnak. A nyakkendőttel egy briliánsokból kirakott K. betűt és a királyi korona van.

Az ebéd végeztével cerce volt.

A Nagytemplomban

A Kaszinóból a felségek a református Nagytemplomba mentek, ahol Baltazar Dezső dr. püspök fogadta őket és az orgonák zugása mellett a következő áldást mondta a királyi párra:

— Isten nevében áldással fogadlak beneteket, felséges királyi pár, e templom csarnokában, hová e nagyszabású alkalommal viszonyos engesztelődésnek fátyola száll. A magasságos Isten jótetszése vegyen körül beneteket a kegyelem bizonyosságának fényes felhőjével, hogy legyen értelmes szívetek a bölcsességre, egyenes utatok az igazságra, készségetek a szeretetre, választottságotok a hatalomra, diésőségre és boldogságra Jézus által, akiben velünk egyenlő testvérek, jelen gyermekei vagytok ti is, de eisek a szolgálat terhének tisztességében, áldásának méltóságában. Amen.

Az egyetem fölavatása

A Nagytemplomból a király és a királyné az egyetemhez hajtottak ki, ahol Zichy János gróf üdvözölte a felségeket és kalauzolta az egyetem területén. A felségek megtekintették az egyetem terveit is. Ugyanekkor bemutatatta a miniszter az egyetemi tanács tagjait, Degeföld József grófit, Tóth Lajos dr. miniszteri tanácsost, Korb Flóris műépítész, Tóth István, Sebestyén Dávid és Sebestyén Lajos építészeket, akik az építést végezték. A király a legteljesebb meglepéddel fejezte ki a látottak s különösen a főölt, hogy a háború dacára az építkezések igen szép eredménnyel folytak.

A királyi pár ezután bevonult az avatási terembe, ahol zugó éljenzéssel fogadta a terem zsúfolásig megtöltő előkelő közönség. A

felségek mosolyogtak meg a lelkes dolgot. Miután tett trónt, Zichy a következő beszé-

Császári és Felséges Királyné!

Mély hódolattal és nagy nevében Felségtek előtt, tudományegyetemünknek, mely hálónkat, ságnak és a ma ünnepét a közönséggel megfizető kegyes innepézzel fogadják.

Valamely művelődési tevékenység igazán nemzeti élet és a közönség a fővárosban a centrumok is a nyező területénak ki.

Ebből a feladatok és közönségben átvenni ügyi programnak új egyetemünk, egyetemünk, felelő szervezés és tanuló ifjúság, elméleti és a gyakorlati jobban, eredményes, nagy befolyás, sőbbfokú ágazat.

A magyar Debrecen városában a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

Az egyik városában a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

De legújabb szerzett el Debrecen városi és királyi felségek, sőt a debreceni e-ládi innepézzel

Az a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

Az a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

Az a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

Az a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

Az a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

Az a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

Az a hódolatot, törvények, gyar kir. tudományegyetem, felavatási ün-

felségek mosolyogva bólintgattak és köszönték meg a lelkes ovációban megnyilvánuló hódolatot. Miután elfoglalták a számukra készített trónt, Zichy János gróf kultuszminiszter a következő beszédet mondta:

*Császári és apostoli királyi Felség!
Felséges Királyasszony!*

Mély hódolattal üdvözlöm a magyar kormány nevében Felségteket az új debreceni m. kir. tudományegyetem helyiségeiben.

Fogadják Felségtek a kormány és az egyetem nevében köszöneteinket és mély hálánkat, hogy a magyar tudományosság és a magyar oktatásügynek ezt a jelentős ünnepét magas jelenlétük és részvételükkel megtisztelni és azt ezáltal egy országos ünnepévé avatni méltóztattak.

Valamely ország úgy gazdasági, mint művelődési tekintetben csak akkor remélhet igazán nemzeti felvirágozást, ha a gazdasági élet és a közművelődési munkásság nemesak a fővárosban összpontosul, hanem erős vidéki centrumok is alakulnak, amelyek az őket környező területekre is termékenyítőleg hatnak ki.

Ebből a fellegéből kiindulva, midőn a valóság és közoktatásügyi tárca vezetését első ízben átvenni szerencsém volt, közoktatásügyi programom egyik legfontosabb feladatának új egyetemek létesítését tekinttem. Az egyetemek ugyanis véleményem szerint megfelelő szervezés és vezetés mellett tanáraikkal és tanuló ifjúságukkal, tudományos intézeteikkel, elméleti tudományos tevékenységükkel és a gyakorlati életre is kiterjedő hatásukkal jobban, eredményesebben fejlesztik a közműveltséget, mint bármely más intézmény nagy befolyást gyakorolnak a közoktatás alsóbbfokú ágaira is.

A magyar törvényhozás bölcsessége Debrecen város és a fűszántúli ref. egyházkerület áldozatkészségével az 1912. évi XXXVI. törvények által létesítette a debreceni magyar kir. tudományegyetemet, melynek ma felavatási ünnepére gyűltünk itt egybe.

Az egyik tudományegyetemnek Debrecen városában felállításával a törvényhozás is méltányolta Debrecen városának és közönségének a közművelődési intézmények iránt évszázados hagyományaihoz híven tanúsított lelkes érdeklődését és nemes áldozatkészségét.

De legméltóbb jutalmát és kulturális téren szerzett érdemeinek legszebb elismerését veszi el Debrecen város közönsége ma, midőn császári és apostoli királyi Felséged és felséges Királyasszonyunk személyes megjelenésével tüntette ki Debrecen város közönségét, a debreceni egyetemet, résztvevén a város családja ünnepén.

Az a borzasztó világháború, mely immár ötödik esztendeje dúl, meggátolja ugyan ennek az egyetemennek is programszerű kiépítését, de bizva az isteni gondviselésben, bizva Felséged bölcsességében és a magyar nemzet ősi erejében, hiszem és remélem, hogy ha a várva-várt tisztességes béke hajnala reánk virrad és a nemzet visszatérhet békés munkájához, nem hosszú idő alatt befejezéshez juthatnak az egyetemi építkezések, amelyeknek elkészültével teljes erejével közreműködhetik a debreceni tudományegyetem is a magyar tudományosság felvirágztatásában és a nemzeti művelődés fejlesztésében.

A magyarok Istene óvja és áldja meg királyunkkal oly szorosban egybeforrt nemzetünket, adjon erőt a szenvedett veszteségek kárpótlására és engedje meg, hogy Debrecen városa, úgy mint eddig, a jövőben is a magyar nemzeti kultúra istápolója, a debreceni egyetem pedig a magyar tudományosság erős vára legyen.

Éljen a király, éljen a haza!

Degenfeld József gróf, az egyházkerület főgondnoka üdvözölte ezután a királyi párt, rámutatott az áldozatokra, amelyeket a református egyházkerület hozott és kérte a király jóindulatú támogatását.

A kitörő lelkesedéssel megélt beszéd után a katonazenekar a himnuszot játszotta, amit a közönség állva hallgatott meg és végigénekelte. A királyi pár is fölállott és

igly hallgatta végig a himnusz, majd később a Szózatot is. Ennek befejeztével Kiss Géza dr. rektor a következő beszédében mondott köszönetet a királynak:

*Császári és apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!
Felséges Császárné és Királyné!
Legkegyelmesebb Asszonyunk!*

Mélységes hálával és hódolatteljes tisztelettel köszönöm Felségteknek egyetemünk nevében, hogy legmagasabb megjelenésükkel bennünket megtisztelni kegyeskedtek.

Magasztos ünnepünk ez nekünk; ékes tanúbizonysága annak, hogy a tudományos munka legfelső helyen is értékelésre és méltánylásra talál, hogy Urunk és Királyunk mily bölcsen érti át a jelentőségét a tudományos hivatásnak. Egyetemünk megalapítása ennek a fenkölt gondolkozásmódnak megtestesülése volt; szimbóluma nemzetünk kulturális hivatottságának, mely az akkor kitört világkatasztrófa vérzivatarjai közepette is érvényesülni akart és tudott. És ez a mai ünnepnap is fennen hirdeti ország és világ előtt, hogy minden viszontagság és balszerencse közt, a létért való küzdelem rettenetes erőfeszítései mellett is, művelni tudjuk tudományunkat, fejlesztjük kulturánkat, hogy abban a nagy és nemes küzdelemben, mely a civilizáció előbbreviteléért folyik, méltó és egyenlő rangú versenytársai akarunk lenni a föld bármely nemzetének.

Nagy a mi örömünk és hálás a köszönetünk, hogy Felségtek megtisztelő érdeklődése és jószágos részvétele segít bennünket a törekvésünkben. Bizton érezzük, hogy a legfelső bizalom és rokonszenv széles körben fog viszhatalásra találni és hozzájárulni ahhoz, hogy a tudományos intézményeknek egy ország jövőjére nézve döntő jelentőségét mindenki felismerje és fontosságához képest megbecsülje.

Hálát adunk a Mindenhatónak, hogy abban a végtelen nagy szerencsében részesülünk, hogy felséges uralkodócsaládunk oly finom megértéssel méltányolja a tudományos hivatás nagy jelentőségét és világító fátylaként fog előttünk ragyogni mindenkor ennek a magasztos ünnepségnek dicső emléke hivatásunk teljesítésekor. Áldja meg a Mindenható Felségteket a magyar tudományosság, a magyar kultúra örök dicsőségére és hazánk javára.

A király az elhangzottakra a következőket válaszolta:

— A magyar kormányom, valamint a fűszántúli református egyházkerület nevében tolmácsolt üdvözlőiteket a királyné nevében is köszönöm.

Nagyon örülök, hogy a debreceni tudományegyetem felavatási ünnepélyén személyesen megjelenhettek.

Debrecen a magyar nemzeti kulturának régi központja s a református egyház is évszázadok óta nagy érdemeket szerzett ennek a kulturának fejlesztése körül; a híres debreceni kollégiumnak tudományegyetemé való kibővítése kiváló helyet biztosít ez ősmagyar városnak a tudomány különböző ágainak ápolásában és terjesztésében, mint eddig, úgy ezután is.

Szívből kívánjuk, hogy az Isten segítségével immár a közel jövőben várható békés idők lehetővé tegyék az egyetemi építkezések mielőbbi befejezését, hogy a debreceni kollégium évszázados hagyományain felépült új intézet nagy feladatainak teljes erejével megfelelhessen s nemesak a magyar nemzeti kulturának terjesztője, hanem Debrecen város további felvirágzásának is kiváló lényezője legyen.

Ezután diszülles keretében történt meg a sub auspiciis regis doktorrá avatás, amelynek az adott különösen nagy fontosságot, hogy az első és egyetlen eset, hogy a király maga adta át a királyi gyűrűt a jelöltnek. A jelölt, Nagy Zoltán, miután megköszönte a király kegyét, átvette a diplomáját és letette az esküt, a király elé járult, aki személyesen adta át neki a gyűrűt.

A hivatalos aktus után a királyi pár ke-

zet fogott Nagy Zoltánnal, a királyné kézsokra nyujtotta a kezét. A király pedig megkérdezte Nagy Zoltánt, igaz-e, hogy nagy beteg volt. Mire az új doktor kijelentette: igaz, nagyon súlyos betegségből kelt föl, de szerencsésen tulesett rajta.

Az ifjuság hódolata

A király és a királyné a református kollégiumban fél 4 órakor jelent meg kíséretével, ahol Baltazár Dezső dr. püspök üdvözölte őket a bejáratnál. A feldíszített udvaron aztán valóban impozáns kép tárult fel. Az összes földszinti és emeleti folyosók telve voltak vendégekkel, jórészt szülők és a tanárok családtagjai, az udvaron pedig 22 intézetből, felekezeti és állami iskolákból, körülbelül 3000 növendék, akik a lelkesedés kitérésével fogadták a belépő királyi párt, mely nyájas szeretetreméltósággal fogadta az éljenzést. A csend helyreálltával Lencz Géza dr. kollégiumi igazgató az összes felső, közép és elemi iskolai tanulók, valamint a tanszemélyzet hódolatát fejezte ki az uralkodópár előtt, melyet a jelenlevők újabb lelkesedése közben köszönt meg a király. — Ezután huszonkét igazgatót, továbbá a legkisebb tanulót, U. Szabó Mihály elemi iskolás, Baltazár László középiskolai tanulót és a legöregebb diákot, Nagy Gusztáv széniorot mutatták be a felséges párnak, kiknek mindenképp volt egy szíves szavuk. A bejárat alatt készített fülkében még az emlékkönyvbe írta be a nevét a király és a királyné, valamint kísérete, mely után lelkes éljenzés közben távoztak az ősi intézmény falai közül.

Hangverseny a színházban

A kollégiumból a városházára, majd a Csokonai-színházba hajtattak a király és a királyné, akik a városi páholyban foglaltak helyet. Az előkelő szép közönség meg-megújuló hódolatteljes ünneplését láthatóan jóleső érzéssel köszönték meg.

A színházban hangverseny volt, amelynek kiváló szereplői voltak Baltazár Kató szép szavalattal, Keéri-Szántó Imre, Wespriény Ilonka művészi szép zenéjükkel, Paulay Erzsébet művészi szavalatával. — Végül gyönyörű élőképeket mutattak be és a dalárdák elénekelték Baltazár—P. Nagy Király-himnuszát.

A királyi pár elutazása

Öt óra 20 perckor a felségek kihajtottak a pályaudvarra és elutaztak Debrecenből. A vasútra kísérte a királyi párt Wespriény Zoltán főispán és Márk Endre udvari tanácsos polgármester is, akik előtt a király legmelegebb köszönetét fejezte ki a fényes fogadtatásért és kijelentette, hogy mindennel nagyon meg volt elégedve, annyira, hogy többször is el fog jönni Debrecenbe.

Az udvartartás itmaradt tagjai és a vendégek egy része Wespriény Zoltán főispánhoz, onnan pedig vacsorára Baltazár Dezső dr. püspökhöz mentek.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

CSÜTÖRTÖK: Márványmenyasszony, operett. A) bérlet.
PÉNTEK: Tavasz, operett. B) bérlet.
SZOMBAT: Délután: Hófehérke és a hét törpe. Gyermekelőadás. — Este: Ördög, vigiáték. C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután: Rab Mátyás, operett. Este: A vén bakancsos és fia a huszár.

Vigszínház

ság Piros színlap.
CSÜTÖRTÖK: Csodagyermek. Piros szín.
PÉNTEK: A vén bakancsos és fia a huszár.
SZOMBAT: Délután: Lyon Lea, színmű. — Este: Tavasz, operett.
VASÁRNAP: Délután: Egy szegény Hju története, dráma. Este: Tavasz, operett.

A Márványmenyasszony a Csokonai-színházban ma este A) bérletben kerül színre.

Vén bakkancsos és fia a huszár. (A színházi iroda jelentése.) A Vígyszínházban ma nem lesz előadás. Holnap a Vén bakkancsos és fia a huszár népszínmű kerül színre. — A darab egyike a legjobb népszínműveknek, a melyre gondosan készült a társulat.

Az élelőtény, egy rendkívül érdekes és izgalmas detektív történet, ma utoljára az Urániában.

Fern Andra főszereplésével a „Lelkek alkonya” című 5 felvonásos dráma az Apollóban.

Tisza István gróf az egyenlő titkos választójog mellett

Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőház folyosóján a ma esti szünet alatt Tisza István gróf kijelentette, hogy az események hatása alatt ő is az egyenlő és titkos választójog hívének vallja magát.

Magyar nemzeti tanács

Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőház esti ülése alatt elterjedt hírek szerint ma éjjel a Károlyi-palotában meg fog alakulni a magyar nemzeti tanács.

A monarchiabeli ukránok önálló államot alakítanak

Bécs, október 23. A Reichsrat ukrán képviselői közöttük Hussarek miniszterelnökkel, hogy megalakult az önálló ukrán állam, amely a monarchia összes ukrán területeire kiterjed. Hussarek miniszterelnök a bejelentést tudomásul vette.

HIREK

— A királyi család Gödöllőn. Gödöllőről táviratozzák: A királyi pár Debrecenből jövet, ma éjjel fél 11 órakor ide érkezett. A király és a királyné hosszabb ideig maradnak Gödöllőn és legközelebb ide érkeznek a királyi pár gyermekei is.

— **Vezérkarunk jelentése.** Budapest, október 23. (Hivatalos.) Olasz harcér: Élénk ellenséges tüzéségi és repülő tevékenység az egész harcfront mentén. — Balkáni harcér: Albániában haderőink a Montenegró és Albánia közti határhoz közelednek. A nyugati Morava mellett és Krusevácától északra tovább folynak az utóvédharcok. Krajlevonál meghiusítottunk ellenséges átkelési kísérleteket. A vezérkar főnöke.

— **Clemenceau feltétlen megadást követel.** Hágából táviratozzák: Clemenceau lapja, a L'Homme Libre, a következőket írja: Lehetséges, hogy a tárgyalásokat folytatni fogjuk ellenfeleinkkel, amny azonban tény, hogy egyelőre tovább harcolunk, míg csak az ellentét nélkül meg nem adja magát.

Rotterdam, október 23. A Reuteriroda azt a felvilágosítást terjeszti, hogy a béketárgyalást nem előzi meg fegyverszünet. A békeről a katonai operációk folytatása közben kezdenek majd tanácskozni.

Kopenhága, október 23. A Times jelenti Newyorkból: A békeremények nem változtak. Ezzel szemben csökkentek azok a várakozások, amelyeket a fegyverszünet létrejöttéről tápláltak. Lansing kijelentette, hogy Wilson békeprogramjában nincs bent a hadiköltség megtérítése.

— **A király debreceni látogatása és a telefon.** A király debreceni látogatása napokon át súlyos feladatok elé állította a debreceni telefont. Siket Traján főigazgató, a nagyváradai posta- és táviratigazgatóság vezetője, föllismerte azt a fontos szerepet, amelyet e nagy esemény körül a sajtó számára külön újságírószobát rendezzenek be és külön vonalat adott az újságírók számára Budapestre. — Ugyancsak külön vonalat rendeztetett be a miniszterek és a király kísérete számára is. — Ez tette lehetővé, hogy a rendkívül fölhalmozott távbeszélő forgalom minden fennakadás nélkül lebonyolítást nyerhetett, ami különösen Niedermann Antal posta- és táviratigazgatóságos érdeme, mert az ő irányítása, vezetése és felügyelete alatt történt ez intézkedések végrehajtása. Niedermann tanácsos ennek érdekében napok óta itt tartózkodott.

Felhívás hitelezőkhöz!

Alakuló részvénytársaság ügyfelem megvette a Gödényi Zoltán debreceni lakos (kvi tulajdonát képező debreceni Margit-fürdő mellett u. n. fészekodugyári gyártelepet. Felhívom nevezett hitelezőit, hogy követeléseiket néham 8 nap alatt bejelenteni sziveskedjenek, mert később érkezett bejelentések figyelembe vehetők nem lesznek.

Dr. Kemény Viktor
ügyvéd,
Ferencz József-út 34.

Felvidéki kézimunkák

saját lakásán való eladásával, urinő, aki nagy ösmeretési körrel rendelkezik, fáradság nélkül, igen szép jövedelemre tehet szert. Megkeresések **Brück Gyula,** Püstyén, Fürdőszálloda intézőndők.

Egy 3-10 lóerejű

villamos motorhoz való szabályozható indító, ellentállással és egy szabályozható szíjkesztről tárcsával együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban.

VISZKETECSÉGET, SÖMÖRT, RÜHT

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti, törvényesen védett „**SKABOFORM-KENŐCS**”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pezsétes Dr. Fiesch-féle kérjünk. Próbátégely K 3, nagy tégely K 5, családi tégely K 12. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelhető: **Dr. Fiesch E.** „Korona” gyógytára, Győr. Vételnél a „**SKABOFORM**” védjegyre ügyeljünk.

Apró hirdetések.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, **Stelner Mihály** Széchenyi-u. 19. szám.

Takarítóné

irodai takarításra, a reggeli órákban, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Bankszolgát

megbízható azonnal felvesszünk bizonyítvánnyal. Jelenkezhetnek Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17.

Lapkihordó asszony

jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

Eladó gróts és gyümölcsös. Széchenyi-kert, István utca 26-28. sz. 3400 □-ol, 120 méter utcal fronttal, a tisztviselő-telep szomszédságában, a villamos állomáshoz pár percnyire, a legnemesebb gyümölcsfákkal beültetve jutányos áron eladó. Felvilágosítást nyújt **László Imre** városi nyomda.

Eladó 1 házhely 250 négyzetögl a Beke telepen. Nevelőféle. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Legelősebb bevásárlási forrás **raktár és szállítás hordókra**

minden nagy-ságban. **Adler & Sohn** hordókereskedők Wiaz, III. Rusumofskyg. 27. Telefon 3570.

Végrehajtót keres vidéki egyház 5% jutalék mellett. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett 23 hold beltelek a vámospécsi úton, a vagongyárral szemben, tehát benn a városban; utcák, lakóházakkal körül véve. Kézen földterület mint beltelek, házhelynek alkalmas, alkalmas továbbá, amennyiben a városban fekszik, konyhakertészetre, vagy szőlő és gyümölcsös földnek. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

National kasszákat legjobban javít **Keszler, első debreceni mészerező,** Széchenyi-utca 1.

Gyógyszer-üvegeket tiszta állapotban vásárol **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerész. Arany egyszaru gyógyszerár a színház mellett.

Irodába

ajánlkozik, jó irással bíró fiatal leányt **Cim** a kiadóhivatalban. Telefon 339.

Akinék

törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó, hívja meg **Krámet, Arany Bika-bérház 3.**

Tanuló

aki legalább 2 gimnáziumot reált, vagy polgárit végzett, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Pénzbeszedő-szolgát

keresünk jó fizetéssel és jutalékkal **Hoffmann és Kronovitz** könyvnyom ía, Debrecen Ferenc József-út 49. sz.

Aszfalt lemez, kátrány lemez, szigetelő lemez és gépolaj legolcsóbban beszerzhető **Király Wándornál** Hajdúnánás. Telefon 16.

Eladó a Szoboszlói úton 3 hold tanyás fekete szántóföld. Vároستól 4 km.-re. Értekezhetni: **Gazdák Bankjánál.**

Fajalma

kicsinyben és nagyban maximális áron eladó

G. Szabó Mihály ref. lelkésznel Tiszabeceken, Szatmár m.

Káposztás hordók jászkarban eladók. Miklós-utca 22. a háztulajdonosnál.

Eladó Varga-kert, Keleti-sor 7. sz. alatt, a Salétromos kaszárnya mellett lévő körülkerített 1 hold telek, amelyen 50 méter hosszú, 10 méter széles, nagy kemény fideszkból épített pajta van. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankjánál, r.-t.-nál.

A PESTI HIRLAP -ot
a mai sorsdöntő időkben mindenkinek olvasnia kell.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-út 49., a főpostával szemben.